

Таким чином, етнографічні заходи покликані ознайомити дітей з традиціями українського народу, висвітлити їхні локальні відмінності, але водночас показати, що наш народ поєднаний спільною обрядовістю, ставленнями до природи, один до одного, є носієм спільної культури попри певні локальні відмінності.

Список використаних джерел:

1. Кодекс музейної етики ICOM // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icom.in.ua/kodeks-muzejnoyi-etiki/>
2. Удовиченко І.В. Музейна педагогіка: теорія і практика: науково-методичний посібник. К.:Логос; Національний музей історії України. 2017. 72 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕОРІЇ ЕВОЛЮЦІЇ ДЛЯ МАЙБУТНІХ БІОЛОГІВ І ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Юсипіва Т. І., Бородай Є. С.
(Дніпро, Україна)

Розвиток цифрових технологій та діджиталізація освіти вимагають від будь-якого громадянина, а передусім – від викладача / учителя – мати розвинену цифрову компетентність. Це стратегічна лінія у формуванні ключових компетентностей сучасної людини. Зважаючи на виклики сьогодення, як-то: пандемія, війна, необхідність отримати освіту чи пройти стажування за кордоном, спілкуватися «через континенти», постає завдання оволодіти цифровими технологіями та організувати навчання протягом життя у дистанційному форматі [1, с. 324]. Опанування педагогічними прийомами створення та використання цифрового контенту в навчанні, уміння написання програм та володіння навичками графічного дизайну – нагальна потреба сучасних освітян [2, с. 109]. Використання цифрових технологій забезпечує взаємодію між людьми у навчанні, працевлаштуванні, роботі, організації дозвілля та суспільного життя [7, с. 5-6].

У Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара для створення цифрового освітнього середовища використовують платформу Office 365 (ліцензія Microsoft Office 365 A1 Plus for Faculty). Систематичне впровадження цифрових інструментів цієї платформи почалося на всіх факультетах університету, зокрема й на біолого-екологічному, навесні 2019 року, коли у зв'язку з пандемією Covid-19 та введенням локдауну всі заклади освіти перейшли на дистанційне навчання.

Дисципліна «Теорія еволюції» є обов'язковий освітній компонент освітньо-професійних програм спеціальності 091. Біологія, як-от: «Біорізноманіття та ландшафтний дизайн», «Біохімія та фізіологія», «Мікробіологія та вірусологія», «Системна біологія та гідробіоресурси», та ОПП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [3; 4].

Дисципліна «Теорія еволюції» має системний характер й узагальнює навчальний матеріал з різних галузей біології (загальна цитологія і гістологія, ботаніка, зоологія, генетика, біохімія, екологія, анатомія, фізіологія та біохімія рослин, анатомія і фізіологія людини, біологія індивідуального розвитку, мікробіологія і вірусологія та ін.), а також фізики, хімії, математики, філософії, тощо. Саме тому здобувачі вищої освіти вивчають курс «Теорія еволюції» і складають екзамен на IV, а здобувачі прискореної форми навчання – на II курсі [5; 6].

Освітній процес проводимо на платформі Office 365 у синхронному та асинхронному режимі за допомогою програми MS Teams. Для кожної групи лектор створює окрему команду, куди входять студенти, лектор і викладач-практик. До вкладки Файли на початку семестру лектор завантажує робочу програму дисципліни, інструкції до семінарських і практичних занять, перелік питань для екзамена, навчальні посібники з теорії еволюції, а протягом семестру завантажує конспекти лекцій.

Згідно розкладу занять у додатку Календар викладачі планують наради для проведення лекцій, практичних занять і консультацій одразу на весь семестр. Лекції проводимо у режимі відеоконференції з використанням презентацій, створених за допомогою програми MS PowerPoint на локальному комп'ютері або у додатку MS PowerPoint Online.

Практичні заняття теж проводимо у режимі відеоконференцій. З теорії еволюції передбачені семінари і практичні роботи. На семінарських заняттях обговорюємо актуальні питання з тем: «Еволюційні концепції минулого і сьогодення», «Основні принципи самоорганізації матерії», «Хімічна еволюція і походження життя на Землі», «Мінливість і її еволюційне значення», «Елементарні еволюційні фактори та природний добір», «Адаптації та видоутворення», «Макроеволюція», «Еволюція онтогенезу. Еволюція психіки й поведінки». На практичному занятті «Проблеми самоорганізації Всесвіту» виконуємо практичну роботу з відеоконтентом, для чого викладач ділиться екраном, на якому демонструє науковий фільм «Виникнення Всесвіту: Великий вибух» (2013). На початку заняття студенти отримують завдання з кількох питань, відповіді на які вони повинні надати після перегляду фільму.

Студенти прискореної форми навчання отримують це завдання для самостійної роботи в асинхронному режимі, оскільки за навчальним планом дисципліни мають меншу кількість годин практичних занять. На практичному занятті «Особливості антропогенезу та процесу гомінізації» студенти представляють доповіді за темами, запропонованими для самостійного опрацювання, виступаючи з презентаціями, які демонструють за допомогою застосунку MS SharePoint.

Під час війни обов'язковим є відеозапис занять задля того, аби студенти з окупованих територій чи внутрішньо переміщені здобувачі, що мають слабкий / нестабільний інтернет-зв'язок, мали змогу переглянути лекції і практичні заняття у запису та засвоїти навчальний матеріал курсу в повному обсязі.

Для зворотного зв'язку зі студентами застосовуємо цифрові інструменти MS Teams, MS Forms, MS Outlook, MS Polly. Тестування та екзамен проводимо у синхронному режимі, використовуючи застосунок MS Forms.

Отже, використання хмарних сервісів Microsoft Office дає змогу організувати для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в умовах дистанційного / змішаного навчання повноцінний освітній процес і складання екзамена з теорії еволюції, забезпечити формування компетентностей та отримання запланованих в ОПП програмних результатах навчання.

Список використаних джерел:

1. Гриценчук О. О., Іванюк І. В., Кравчина О. Є., Малицька І. Д., Овчарук О. В., Сороко Н. В. Інформаційні технології і засоби навчання, 2018, 65, 3. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v65i3.2387>
2. М'ясоїд Г. Сучасні вимоги до викладача вищої школи: огляд тенденцій світової педагогічної практики. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2015, 3, 107–113.
3. Освітньо-професійна програма «Біорізноманіття та ландшафтний дизайн» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 091. Біологія. Розробники: д-р біол. наук, проф. Лихолат Ю. В., д-р біол. наук, проф. Пахомов О. Є., д-р біол. наук, проф. Зайцева І. О., д-р біол. наук, проф. Кунах О. М., канд. біол. наук, доц. Пономаренко О. Л. Дніпро: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2020, 17 с. Режим доступу: https://www.dnu.dp.ua/view/osvitni_programy
4. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014. Середня освіта. Розробники: д-р біол. наук, проф. Зайцева І. О., д-р біол. наук, проф. Лихолат Ю. В., канд. біол. наук, доц. Юсипіва Т. І., канд. біол. наук, доц. Легостаєва Т. В., студ. 3 курсу ОПП «Середня освіта (Біологія)» Наумова Т. О., студ. 2 курсу ОПП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» Полішко К. В. Дніпро: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2020, 38 с.

Режим доступу: https://www.dnu.dp.ua/view/osvitni_programy

5. Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія еволюції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014. Середня освіта, освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Розробник: канд. біол. наук, доц. Юсипіва Т.І. Дніпро: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2021, 13 с. Режим доступу: <http://repository.dnu.dp.ua>

6. Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія еволюції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 091. Біологія. Розробник: канд. біол. наук, доц. Юсипіва Т.І. Дніпро: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2021, 13 с. Режим доступу: <http://repository.dnu.dp.ua>

7. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. 2021. Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/%D0%9E%D0%A0%20%D0%A6%D0%9A.pdf